

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben: Félévre 6.— kor., negyedévre 3.— kor.
Vidéken: Félévre 9.— kor., negyedévre 4.50 kor.

Felolós szerkesztő:

MÓRIZ PÁL.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Dégenfeld-tér 2. szám. — Telefon 412. szám.
Egyes szám ára 4 fillér.

Magának mikor építsen az iparos?

Irta: Gunszt József.

Mintha hallanám azt a gunyos megjegyzést: hát még ilyen is lehet kérdezni, erről is érdemes egy tudákos cikket világgá bocsájtani? Hiszen akinek telik reá pénze, vagy inkább, akinek alkalma van, hogy pénz nélkül hitelre épthesse az ugyis tudja, hogy mikor építsen magának.

Pedig a dolog nem oly egyszerű, mint a milyennek egyik-másik iparos gondolja és érdemes a kérdéssel kissé behatóbban foglalkozni. Mert sok esetet tudok, melyben az iparos szerény viszonyok közt kezdett és szorgalommal, szakértelemmel és kitartással virágzásra vitt iparának a korai építkezéssel nyakát szegte.

Azért helyén valónak találjuk, hogy ezt a kérdést megvilágítsuk azon reményben, hogy ezzel is szolgálatot teljesítünk az iparosság azon részének, mely talán éveken át küzdés után némi tőkére tett szert, mellyel magának építhetne.

Tagadhatatlan, hogy nagyon kellemetlen helyzet az, midőn az

ember mint lakó másnak házában bérfizetés mellett kénytelen lakni. Az ember mindig idegenben érzi magát; a lakás javításától, csinosításától fázik; attól fél, hogy a befektetést nem magának teszi, más huzza hasznát.

A közönséges lakónál sokkalta rosszabb az iparos, a kereskedő helyzete, ha üzletét bérelt helyiségben kénytelen berendezni és folytatni.

Ha ügyességével, szorgalmával, üzleti szoliditással, leleményességgel és kitartással üzletét jó forgalomra emelte, a rendelő közönséget magához vonzotta, ha üzlete szépen fejlődő lett, ennek a fölét örökös béremeléssel a háztulajdonos szedi s még jó, ha a háztulajdonos konkurensnek nem adja oda az iparos helyiségét. Ha az üzletet, műhelyt vagy raktárt nagyobbítani kell, ha javítást, átalakítást kell végezni, ezt a költséget mind idegen épületbe kell befektetni s az iparosnak minden leleményességet föl kell használni, hogy az ilyen befektetésnek az árát, a többnyire rövid bérleti idő alatt behozza s mindig rettegnie kell, hogy a bérlet meghosszabbításának megtagadásával, a ház el-

adásával vagy lebontásával az iparos üzletével hajléktalanná ne tétessék, az üzlet áthelyezésével az üzleti helyiséghez szokott vevők egy részének elvesztése által sok évi fáradságának gyümölcsétől el ne ültessék.

Ezek a felsorolt okok mind a mellett szólnak, hogy az iparos amennyire csak szoritani tudja, azon legyen, hogy saját házában üzhesse iparát.

És mégis sokkal nyomósabb okok óvatosságra intik az iparost, hogy a házvételt vagy építkezést el ne hamarkodja, üzleti forgó tőkéjének lekötése által üzletének fejlődését meg ne akassza.

A házszerzés vagy építés dolgában más szempontok irányadók a nagyvárosi és a kis városi, esetleg falusi iparosra nevezve.

Nagy városokban az ipari élet a város központján, a városháztéren és annak környékén központosul. A legtöbb üzletember, iparos és kereskedő ősidőktől ott igyekszik üzletet nyitni, ahol a heti vásárookra járó, vidéki eladó és vevő közönség összetorlódik. Itt a házhelyek be vannak építve, a házak leginkább bérházak, a bolt- és házbérek a

„TALÁLKOZZUNK“

a minden tekintetben kielégítő, villanyvilágítással ellátott modern „NEMZETI KAVÉHAZ“-ban, a Petőfi-téren I. hol minden este Veres Tóni kiűnő zenekara játszik.

A császár katonája.

Irta: Móricz Pál.

A hosszú asztalnál legfelül Iszákovics őrnagy ült, mellette fanyalodott, szürke kapitányok, pár kopaszodó főhadnagy, az asztalvége felé hányaveti hetike hadnagyoeskák ugratták a pihés arcú, kisasszonyos tartású kadétokat.

Oh, ezek a pihés arcú kadét fickók! Nekik már az aranybojt, a hadnagyi ragyogó csillag is olyan édes álomszerű ábrándokat jelképez, mintha annak a csillagnak következték a szív minden lehető boldogságra teljesednék... Fent az aranygalléros szikár őrnagynak, a szürkefejú századosoknak már nincsenek ábrándjaik, pedig egykor nekik is voltak.

Határszéli városkában, az Alexis nagyhercegről nevezett ezred „kikülönített“ zászlóallánál szolgált Walther kapitány. Régen volt ilyen kedvében, mint a mostan ünnepezt születésnapján.

Kocintgattak a tiszturak. Az öregebb urak rátértek ama élményekre is, melyeket a tábori tűz fénye ragyog körül...

— Te, Walther, az sem volt utolsó eset... Tudod? Ott Sarajevo mellett... Annál a hogy is hívják falunál, amikor összelövöldöztek a Hadzsi bég bandáját?

Walther kapitány rábólintott.

— Akkor még kadét voltam.

— Éljen... Hoch, Walter kapitány.

A fiatalság mindjárt rá is zendett egy heje-hujás tiroli nótára... Oh, ezek a hujongós hazai hangok! Az öreg katona feje elnehezedett. Kezere támaszkodott.

Mintha csak a szülőföld magas hegyéről csapódott volna feléje kővér pára. Hegyi legelők illatától balzsamos pára. Ahol ott is méhek döngicsélnék. Szívárványszín pillék libegnek a virágokon. Már pirkad a hajnal. Rózsás fényt áraszt a csuesokra. — Zug az erdő. Patakok csergődznek. Harangszó esendül. Nyersen rivalg a pásztorok kürtje. — Volt, egyszer volt ott egy szőke kis leány, szőke...

Szelidlelkű asszony volt a Walther kapitány édesanyja, a „Mutter“. Annál keményebb, kevélyebb urként viselkedett a kapitány apja, a „Vater“. Micsoda híres zergevadász volt... A „Mutter“ az édes, szelid asszony szerette a szőke Grétit, aki az iskolamester leánya volt. — Amde a „Vater“, a büszke ur, másként határozott fia sorsa felől.

— Katonákhoz adlak!

Kadét-iskolába került Walther. „Mitmacholt“ pár hadjáratot is. „Szerencséjére“ a csatákban sem nyomorították meg, ellenben a gyötrelmes köszvényt ugyanekkor szerezte be a luc-kos tábori vackokon.

Azután következtek a szakadatlan kóborlások különféle idegenajku helyőrségek-

ben. Piaci szeretkezések... A sok meleg remenykedés letűntével az elsőosztályú századosi rang Waither kapitány harcoss pályájának végéhez közeledett. Azóta anyja is meghalt, apja is. Idegen kézre került a szülei kisbirtok. Sok, sok esztendővel azelőtt azt is megirta volt a falujabeli főisztelendő ur — szegéről-végéről rokona volt Walthernek — hogy a fehér, a szőke lány is férjhez ment, ám nem volt boldog az élete. Halálig keserítette életét az ura. Egy iszákos falusi tanító.

Walther kapitány most már egyedül állott a világban, fájón érezte, hogy a közel negyvenévi szolgálat, a csalódások mennyire megviselték. Most már tisztán látta helyzetét. Csalekony pillangókat kergetett. Nem az alkotások, hanem a meddő törtetés utja volt az ő utja. Megmaradt egy magyar gyalogezredbeli legőregebb kapitánynak.

A hadnagyok még mindig hejehujáztak. Bajtársa, a ráncos arcú vén kapitány, ismét Waltherre hivatkozott.

— Ugy-e, Walther, így volt? Hisz, te ott voltál.

Walther kapitány révedezve tekintett körül... Azután valami meleg sugár villant fel kialudt tüű szemből. Székéről fel egyenesedett. Poharát az asztalhoz ütötte. Midőn elcsendesült a hangszivaj, érdesen kiáltotta:

a legdrágábbak; — ezért házak is a helyi körülményekhez képest drágák. Ilyennek megszerzéséhez jókora tőke kell s ha csak az iparos, mint bérházat jövedelmeztetni nem várja, az üzlet továbbvitelére is.

Ily házak megszerzését, vagy épen újból fölépítését az üzletnek folytatását csak már magát jól megszédített iparos engedheti meg magának.

Ha nehezek is a viszonyok — jól össze kell szedni magát az iparosnak, hogy megállja helyét, megelhessen családjával és öregségére is félre tegyen valamit, — azért gyakran sikerül az iparosnak, hogy iparát fejlesztheti, szerezhetsen kis tőkét is, mellyel az iparának üzéséhez szükséges anyagot készpénzért, nagyban vásárolhatja, hitelezhet is, szóval nem gazdagodott meg, heverő tőkésinek, de az üzlete jól megy és szerényebb módon, de megelégedetten megélhet.

Ilyenkor fölkel az iparosban is a függetlenség vágya. Nyomasztó kezd lenni reá nézve bérlői sora; mennyivel jobb volna a saját portáján gazdálkodni. Az asszony is unni kezdi a szomszédasszonyokat. Az iparos sem szereti, hogy gyermekei a szomszéd rossznevelésű gyermekeivel sokat összejárjanak, rosszat tanulnak tőlük. Az üzletet is nagyobbítani jó volna, de vagy nincs helyiség vagy drága; szóval előállnak olyan körülmények, melyek az iparost arra ösztönzik, hogy saját házat vegyen, vagy telket vegyen és magának építsen. Lakást, műhelyt, raktárt, boltot stb.

Iparosunk gondolkodni, a dolog iránt bővebben kezd érdeklődni. — Épen jó üzleti konjunktúra ideje van. Pénz olcsó, mindenre kapható, a hitelképes embereket csakugy kínálják az olcsó pénzzel. Gombamódra keletkeznek a parcellázó,

házépítő vállalatok a várostól fél, egész órányira összevásárolt szántóföldeknek háztelkűl eladására, melyek a legfényesebb prospektusokkal csalogatják a közönséget házépítésre csekély előrefizetés és sok évi törlesztés ellenében. A föltételek rendszerint tetszetősen vannak összeállítva; de alapos utánszámításra ki-sül, hogy az építésre igénybe vett hitelt drágán kell megfizetni. De nem ez a fő.

A házépítésbe fektetett tőke ki van véve a forgalomból és nem kamatozhat annyit, amennyit az iparosnak, kereskedőnek forgó tőkéje kell hogy jövedelmezzen.

Az iparosnak háza csak annyiban jöhet számításba, amennyit vele ház-, műhely-, bolt- vagy egyéb bérben megtakarít.

Hogyha tehát az iparosnak módjában van az építésre szükséges befektetést üzleti és forgalmi tőkéjének csorbitása nélkül előteremtteni, vagy az igénybe vett hitelösszeget forgalmi tőkéjének nagyobb terhelése nélkül törleszteni, úgy okosan cselekszik az iparos, hogyha a maga és családjáé kényelmére, üzleti berendezésének nagyobbítására, tökéletesítésére saját tulajdont képező helyiséget, otthont szerez.

De ha az iparos üzlete nincs biztosan megalapozva; ha a háztelkre szükséges tőkét az üzlet forgalmi tőkéjétől kell elvonni s a készfizető bevásárlás helyett az anyagbevásárlásra vagy egyéb hitelt kell igénybe venni, akkor az iparos lendületnek indult iparüzletét teszi kockára.

Ha a kedvező üzleti konjunktúra megváltozik, a pénzviszonyok kedvezőtlenre fordulnak, a pénzintézetek és anyagkereskedők az iparostól a hitelt megvonják vagy lényegesen korlátozzák s az iparos tetemes visszafizetéseket kénytelen tenni, ellenben a maga rendelőtől épen a rossz viszonyok miatt köve-

teléseit oly mérvben, mint a mily mérvben ő maga fizetéseit teljesíteni tartozik, — behajtani nem tudja, akkor a házépítésre vagy véltre elvont üzleti tőke hiánya az iparost ipara gyakorlásába annyira megszoríthatja, hogy fizetési zavarokba kell jutni. Ha most ehhez még az is járul, hogy a ház után is nagyobb összegeket állandó járulékként törleszteni kénytelen. akkor könnyen oly válságos helyzetbe juthat, hogy a ház is rámegegyen, az üzlettel is tönkre megy; amint erre számtalan példát láttunk.

Még jobban meggondolandó a házszerzés vagy építés oly körülmények közt, midőn az iparos a városon kívül eső telepre akar családjával kiköltözni, ahonnan a közlekedés nagyobb időt vesz igénybe.

Eltelkintve attól a sok költségtől, amibe az iparosnak és magasabb iskolát járó gyermekeinek közlekedése, az iparosnak családjától napközben külön étkezése kerül, végtelen sok kárt okoz, ha az iparos rendszeren műhelynyitás után érkezik és a munka befejezése előtt kénytelen lakására utazni s a személyzet ezen körülményt tudva, saját előnyére s az iparos hátrányára használja fel.

Azért bármily jó és tekintélyt ad az embernek, ha háztulajdonosnak érezheti magát, addig az iparos erre ne adja fejét, míg üzlete a házépítésre elvont tőkét meg nem sınıli, a várostól külebb eső telepeken való letelepedéstől pedig mindaddig tartózkodjék, míg üzletének terjedelme oly felügyeleti és ellenőrző szolgálat berendezését meg nem engedi, mely az iparosnak állandó személyes közreműködését mellőzhetővé teszi.

A függetlenségi párt bálja ma január hó 22-en este nyolc órakor lesz az Arany Bika szálló disztermében.

— Igyunk, urak . . . Éljen a császár!
— Hurrah! Hoch! Éljen! — összevissza kiabálták az urak. A szilaj olasz Galimberti hadnagy még a székre is felugrott.

Iszákovics őrnagy ur idegesen köhécselt. Iszákovics őrnagy ur sohasem helyeselte, még a fehér asztalnál sem helyeselte, midőn fiatalabb urak az ő jelenlétében megfedkeztek. Iszákovics őrnagy ur nemsokára távozott is a rogyott kapitány bajtársaival. Ellenben a mámoros Walther néhány főhadnaggyal, hadnaggyal és a kadétkákkal veszteg maradt. Melán bóbicskált Walther kapitány, mint a pityókás emberek szokták; majd bambán elmosolyodott és hebegni kezdett. Ilyesvalami volt az értelme.

— Mégis jobb, mint a tüdőgyulladás.

— Mi az?

— Mit mondtál, kapitány ur? — tudakolták a többiek.

A „kapatosfejű“ kapitány újból rákezdte sokszor panasztolt történetét.

— Már negyven esztendeje szolgálom a császárt . . . A császárt! És . . . És Walther kapitánynak akadozott a szava.

Közben Vladimir hadnagy oldalba döfte az egyik kadé ot. Szegényke, még csak most került ki az iskolából. Még nem szokta meg az éjszakázást. Nem szokta meg a részegeskedést. Elszundított.

— Zögling! Ide hallgass! — pirulva

riadt fel a kadét, midőn oldalba döfte és rászólt a hadnagy.

Walther kapitánynak nehezen forgott a nyelve, de azért folytatta történetét.

— Na, ja! Megyven éve, hogy szolgálom a császárt. Negyven esztendőn át sohasem beszétem vele. Csak most . . . A császárgyakorlaton. Először.

— Kapitány! Az a minekishivják kapitány? Hátraare! Vissza! — kiáltotta a császár . . . A császárt! . . . Háromszor is visszakergetett a harevonalból! Háromszor is megmásztuk a dombot.

— Kapitány! Az a minekishivják kapitány, vissza! Vissza! Azt kiáltotta a császár. — Kapitány, maga nem tudja vezetni a csapatot! Vissza, vissza! Bürgergárdisták! . . . Pedig már negyven esztendeje! . . . Először! . . . Volt, volt egyszer egy szőke kislány is.

Az asztalra hanyatlott a Walther kapitány feje. Dobrowoda főhadnagy hiában kínálgatta borral is. Szinte sértődötten mondta a jólelkű főhadnagy.

— Igyunk, fiuk! A kapitány ur. . . Az öreg már részeg.

Tovább poharaztak a tiszték. Kopogós harci dalt énekeltek ama bizonyos Laudon generálisról, aki huszezer emberével „rukolt”, a „fesztungba“.

Szabó hadnagy élesen csengő hangon kiáltotta:

— Halt! Werdd?!

Dobrowoda főhadnagy, a kopasz Dobrowoda borizü, vastag hangon dörmögte a jelszót:

— General Laudon!

A cimborák aztán karéneken dancolták:

— Laudon! General Laudon rückte ein. . .

Walther kapitány az asztalra borulva, elaludt. Álmában mintha beláthatatlan nagy, sivar pusztán vándorolt volna. Egyedül. Roskatag léptekkel. Kopottasan. — Idegenszerű polgári gunyában. Görbe bottal kezében. Sehol egy vig „Kamerád“. Mint nyugalmazott, magános, öreg kapitány egyedül az idegenben. Idegen földön. Idegen emberek között.

Walther kapitánynak szívét facsarta ez az álom. Nehéz álmában felsőhajtott a kapitány. A tiszti kintinban kavargott a szivarfüst. Gyéren pislogott a lámpás, miközben a tiszturak, a feketén árnyékolt tiszturak, a császár fiatal katonái kevélyen, büszken énekeltek a kopogós harci dalt:

— Laudon! General Laudon rückte ein. . .

Politikai híreink

A pártközi értekezlet.

Bizalmatlanság Khuen-Hédervárynak.

A képviselőház feloszlatása.

Budapest, január 21.

A függetlenségi pártok bizalmi emberei ma délelőtt féltizenegy órakor értekezletre gyűltek egybe, melyen határoztak a fölött, hogy a 12 órakor Gál Sándor képviselőházi elnök vezetése alatt tartandó pártközi értekezleten milyen javaslatokkal álljanak elő. A három függetlenségi párt értekezletén határozatba ment, hogy a Justh-párt, a Kossuth-párt és a balpárt a pártközi értekezleten azt fogják javasolni, hogy hallgassák meg Khuen gróf programbeszédét, nyomban azután pedig szavazzanak neki még a hétfői ülésen bizalmatlanságot. Valószínű, hogy a parlamenti pártok képviselői ezt a javaslatot a pártközi értekezleten magukéva fogják tenni.

A déli 12 órakor kezdődő pártközi értekezleten az összes parlamenti pártok képviseltették magukat. Ezen az értekezleten résztvettek: A negyvennyolcas függetlenségi Kossuth-párt részéről: Kossuth Ferenc, gróf Apponyi Albert, Tóth János és gróf Bethlen István; a függetlenségi 48-as párt részéről: Justh Gyula, gróf Batthyány Tivadar és Holló Lajos; az alkotmánypárt részéről: gróf Andrássy Gyula, Széll Kálmán és Nagy Ferenc; a néppárt részéről: gróf Zichy Aladár és Molnár János; a balpárt részéről: Szapannos István, Babocsay Sándor és Csépany Géza; a demokraták részéről: Vázsonyi Vilmos és Bródy Ernő; a horvátok részéről: Medakovic Bogdán; a nemzetiségek részéről: Mihályi Tivadar és a pártonkívüliek részéről: báró Bánffy Dezső és Eötvös Károly.

A délután folyamán kapott híreink szerint a pártközi értekezlet valószínűleg hozzájárul a függetlenségi pártok bizalmatlansági indítványához. Egészen bizonyosra a dolog nem vehető. Ugyanis az alkotmánypárt és Khuen között tegnap bizonyos közeledés történt és így nem bizonyos, hogy ez a párt feltétlenül bizalmatlanságot szavaz gróf Khuen-Hédervárynak. Ugyanez áll a nemzetiségi, demokrata és horvát pártokról. A két előbbi párt az esetre, ha Khuen-Héderváry az általános, egyenlő választójog mellett száll majd sikra, nem járul a bizalmatlansági indítványhoz, míg a horvátok várakozó álláspontot foglalnak el és szavazatukat attól teszik függővé, hogy az új kormány minő álláspontot foglal el a horvát kérdésben.

Ilyen körülmények között nincs kizárva, hogy a pártközi értekezlet egyhangúság hiányában eredmény és határozathozatal nélkül fog végződni. Ez azért is valószínű, mert a Justh-párt — hir szerint — a pártközi értekezleten nem is akar részt venni.

Magában a képviselőházban a bizalmatlansági indítványnak nagy többsége lesz, mert hisz a három függetlenségi párt és a néppárt, valamint a pártonkívüliek mintegy 280 főnyi tábor képeznek. Az tehát bizonyos, hogy Héderváry a hétfői ülésen megkapja a bizalmatlansági szavazatot. Ezután természetesen a Ház elnapolása, majd feloszlatása fog következni.

Khuen-Héderváry terveit.

Nyilatkozik a miniszterelnök.

Budapest, január 21.

Héderváry Károly gróf miniszterelnök eddigi tárgyalásairól és szándékairól az egyik budapesti lap munkatársának a következő felvilágosításokat adta:

— Ma megkezdtem a tárgyalást a parlamenti pártok vezéreivel és elsőben Andrássy Gyula grófot kerestem fel. Igen hosszasan tárgyaltam vele, kértem az ő támoga-

tását, én őszintén tártam elő céljaimat és szándékaimat és sok dologban megértettük egymást. Megállapodásra nem jutottunk, de nem vesztettem el a reményt abban a tekintetben, hogy a differenciális pontokban is megértjük egymást, mert én folytatni óhajtom vele a tárgyalást.

A választás dolgában is volt közöttünk differencia, de lényegében és a dolog értelmi részében nagy nézetkülönbség nem merülhetett fel, mert hiszen ez az általános választói jog alapján állott és áll ma is.

Ma nekem pártom nincs. Az én szándékom és elhatározásom az, hogy új pártot alakítok. Nemde, ez csak egy program alapján lehetséges? Én megismertetem programomat, új pártot alakítok ennek alapján és felszólítok mindenkit arra, hogy a programom alapján támogasson. Nekem reményem van arra, hogy én több pártból is kapok támogatókat éppen e program alapján.

— A programomról most még részletesebb nyilatkozatokat nem tehetek. A választási reform természetesen benne lesz. De az állami közigazgatást ebben a formában nem veszem föl a programomba. Nem akarom komplikálni a dolgokat, én csupán a közigazgatás reformját akarom és csupán erről szólok.

Hogy a nemzetnek mit hozok, erre a kérdésre ez a válaszom: Én jól tudom, hogy bármit hoznék is most azokból, amikre nézve eredményt lehetne felmutatni, — semmiféle konkrét eredménye nem volna. Hasztalan állanék elé a lehangzatosabb jelszavakkal, tőlem ellenfeleim el nem fogadnák, lekicsinylenék és mégis bizalmatlansági indítvánnyal állanék szemben. De igenis, fölöttébb nagy sulyt vetek arra, hogy a magyar nemzet önzetét emeljem és a kormány bemutatkozásakor olyan nyilatkozatokat fogok tenni, — amelyek a nemzet jogainak szempontjából sokkalta szabatosabbak lesznek, — mint ahogyan előbb még csak gondolták is volna.

— Még csak annyit, jól tudom, hogy sok sok akadály és nehézség áll előttem, noha hangoztatnom kell már most is, hogy sokkal kisebbek és kevesebbek, semmint gondoltam volna, de ha már harenak kell lenni, én kerülni akarom a harc élességét, mert hiszen még a háborúnak is különféle neme és módszere van.

— Ami a képviselőház üléseit illeti, én azt hiszem, hogy hosszas, meddő vita elkerülendő és ezt a mai helyzetben senki sem akarja. A helyzetnek, — már amennyire lehet, — gyorsabb tempóban tisztázódnia kell.

Kereskedelem, ipar.

Gyűlések a kamaránál. A kamara a jövő héten szerdán tartandó közgyűlése előkészítése gyanánt tegnap délután Falk Lajos elnökletével a kereskedelmi szakosztály gyűlésezett; a gyűlés kiemelkedőbb pontjai közt voltak a román kereskedelmi szerződés sürgős megkötésének ügye, a külföldi bíróságok döntéseinek végrehajtása, a mértékhi-telesítés új rendjével az érdekeltiségre háruló bajok orvoslása, az igazságszolgáltatás menetének gyorsításáért indított akció, javaslatok a postatakarékpénztári csekkforgalom fokozására és javítására, a budapesti tavaszi vásár országos mozgalma stb. A jövő hét elején még az ipari szakosztály és a kamarai közös bizottság ülésezik.

Nagy szénzállítás. A kassa—oderbergi vasut igazgatósága szénzállításra ajánlati tárgyalást hirdet. Bővebb felvilágosítás a debreceni kereskedelmi és iparkamaránál keresendő.

Autogén gáz hegesztési tanfolyamok. A m. kir. Technológiai Iparmúzeum igazgatósága folyó évi január hó 23-tól folyó évi március hó 5-ig gyakorlati tanfolyamokat rendez az autogén hegesztési eljárások megismertetésére és begyakoroltatására. A tanfolyamokon részt vehetnek: önálló épület-, diszmu- és géplakatosmesterek, műszerészek és rokonszakmájú iparosok, továbbá a jelentkezés sorrendjében ezek szakmunkásai is.

Összesen hat tanfolyam fog tartatni a következő időbeosztással: január hó 23-tól 29-ig, január 30-tól február 5-ig, február 6-tól február 12-ig, február 13-tól február 19-ig, február 20-tól február 26-ig, február 26-tól március 5-ig. Az egyes tanfolyamok egyfolytában 7 napig tartanak. Az előadások mindenkor vasárnap délelőtt 9—12-ig, a gyakorlatok pedig hétköznapokon este 6—9-ig fognak tartatni. Beiratkozni lehet naponként délelőtt 9—1-ig és délután 3—6-ig az intézet igazgatóságánál (Budapest, VIII. ker., József-körút 6.). Vidékiek a tanfolyamon való részvételüket írásban is bejelenthetik. A bejelentésben feltüntetendő: a név, foglalkozás, lakóhely és az, hogy melyik tanfolyamon kíván részt venni. Tekintettel arra, hogy egy-egy tanfolyamra csupán 12 résztvevő vehető fel, a felvételt a jelentkezés sorrendjében fogják végezni. Tandíj nincsen, beiratkozásért 2 korona díj fizetendő.

Dr. Hódy Béla
ügyvéd irodáját
Piacz-utca 77. sz. alatt
megnyitotta.

EGYHÁZ, ISKOLA.

Református egyháztanács gyűlése

Szavazás az egyházkerületi tanács bírói és aljegyzői tisztsegekre.

Debrecen, január 21.

A presbyterium ma délután 3 órakor tartotta gyűlését az egyház tanácsstermében Dicsőfi József lelkész és Vecsey Imre főjegyző elnöklése alatt.

A gyűlést Dicsőfi József lelkészelnök nyitotta meg. A múlt gyűlés jegyzőkönyvének hitelesítése után Somogyi Pál az elhunyt Király Gyula tanácsnokról, mint presbyterről emlékezett meg. Elhatározta a gyűlés, hogy Király Gyula érdemeit jegyzőkönyvben örökíti meg. Helyette Vilmányi Imre pötpresbytert hívták be.

A máramarosi ref. lyceum tápintézetének 100 korona segélyt szavazott meg. A Nagy János és Fröbel gyermekkert-féle alapítványokra vonatkozó egyházmegei határozatot megerősítés végett az egyházkerülethez fogják felterjeszteni.

Dicsőfi József elnök ajánlatára, hogy a két egyházkerületi világi tanácsbírói tiszttség betöltésénél a presbyterium dr. Bartóti József miniszteri tanácsos, békésbánati lelkészre és Dóczy Imre egyházkerületi tanfelügyelőre adja szavazatát.

Kovács József polgármester azt indítványozta, hogy a presbyterium lehetőleg debrecenieket támogasson. Indokoltá teszi ezt az egyetem fontos ügye és az, hogy ezáltal is ápolják Debrecen város és az egyházkerület közötti jó viszonyt. Világi tanácsbírói tisztsegre dr. Magoss György városi főügyészt ajánlja.

Elnök e felszólalás után titkos szavazást rendel el, amelyből dr. Bartóti József és dr. Magoss György kerültek ki győztesen.

Egyházkerületi egyházi aljegyzőnek F. Vargha Lajos rábói lelkész, tanítóképviseelőnek Dávid Mihály debreceni tanító választották meg egyhangulag.

Csánky Viktor Hajdúvármegye tanfelügyelője kimutatást kért az egyháztól a tanítói állások szervezési idejéről a fenntartói díjak megállapítása céljából.

Szele György iskolaszéki elnök nagy

utánjárassal elkészítette ezt a kimutatást, amelyből kitűnik, hogy az egyház nemhogy hátralekban volna a fentartói díjakkal, sőt 400 koronát tul is fizetett. A kimutatást némi módosítással tudomásul vették.

Dr. Thegze Gyula, dr. Schmidt Henrik, Mitrovics Gyula újonnan választott főiskolai tanárok, Papp Gusztáv és Juhász József tanítók megküldötték a választ a presbiterium meghívójára. Könyves Tóth Kálmán több hagyományról és adományról tett jelentést.

Katona Mihály ispotályi dékán havi 30 korona kegydíjat kér az egyháztól. Kérelmét a presbiterium elutasította, mivel még nem adta be lemondását. A számvévi állásra öt pályázó közül egyhangulag Erdei József választott meg.

Több kisebb ügy elintézése után az ülés hat óra körül véget ért.

Tájékoztató.

— (Mulatságok s egyéb szórakozásokról.) —

Január 22., Szombat:

Este 8 órakor.

A függetlenségi párt bálja a Bika szálloda disztermében.

Kereskedő ifjak dalkörének táncestje a Royal disztermében.

Január 23., Vasárnap:

Délután 5 órakor.

A Szent-Erzsébet nőegylet tea délutánja a Royal szálloda disztermében.

Január 27 és 28-án:

A József főherceg Szanatorium Egyesület estéje a városi színházban.

Január 29., Csütörtök:

Este 8 órakor.

A timár ifjuság bálja a Bika szálloda disztermében.

Este 8 órakor.

A Perczel Carola növendékei tánpróbabálja a Royal szálloda disztermében.

Február 1., Kedd:

Este 8 órakor.

A Szent László dalegylet farsangi hangversenye a Bika disztermében.

Február 2., Szerda:

Délután 5 órakor.

Az izraelita nőegylet leány-zsurja a Royalban.

Február 5., Szombat:

A Szent-Erzsébet egyesület bálja a Bika disztermében.

Postás bál a „Royal” szálloda disztermében.

Este 8 órakor.

Az iparoskör bálja a Bika szálloda disztermében.

Február 15., Kedd:

Este 8 órakor.

A jogász ifjuság táncestje a Bika disztermében.

A VÁRMEGYÉBŐL.

Nagy tűz Bösörményben. Bösörményből jelenté tudósítónk, hogy ott tegnap éjszaka tűzvész pusztított. Az éjjeli órákban, 2 és 3 óra között Riez Mihály hajdubösörményi gazda arra ébredt fel, hogy szarvasmarhái, tovai, lábas jószágai istállójukban ide és oda szaladgálnak és szokatlanul nyertnek, bőgne. Kiment az udvarra s ekkor rémes látványban volt része. 20–30 méter hosszú istállója lángban állott. Onásról szó sem lehetett s így családjával jószágainak mentéséhez látott s azt sikerrel véghez is vitte. Az istállóban benn égett egy 100 korona értékű vetőgépe. Az istálló elégeése által szenvedett kára pedig 40 korona. — A csendőrség által megindított vizsgálatnál annak a gyanújának adott kifejezést, hogy a

gyújtogatást régi haragosai, Bácsmegi József és ifj. Katona János követik el. A vizsgálatot ebben az irányban folytatják.

Irodalom, művészet.

Fátyol.

Féltésemnek fátyolával
Édes arcod hadd fedem be,
Hogy ne vessen bájad üszköt
Férfiszívbe, férfiszembe.

Ellenségem a fehér gyöngy,
Áruló a sima bársony —
Zsákruhába öltöztetlek,
Nehogy más is szépnek lásson.

Légy rabon, te márványtermet,
Légy napom, te drága két szem —
Ez a büszke váll csak engem
Babonázzon és igézzon!

Vágtató tűz bennem a vér,
Főlesapó láng a lehellet —
Mint a sárkány, bus haraggal
Allok őrt a házad mellett.

Ignotus.

UJDONSÁGOK.

Ha leszáll az est...

A függetlenségi-párt bálja lesz.

Debrecen, január 21.

Ma este nyolc órakor kezdődik a függetlenségi párt bálja a Bika-szálloda disztermében. A nagy diszteremben kigyulnak a gázlángok s majd nemsokára gyűlnek, gyülekeznek a magyar anyák leányaikkal, magyar apák fiaikkal. Magyar bál lesz, igazi magyar bál, amilyen régen volt Debrecenben!

Magyaros lesz a jó kedv és a kedvtől piros lesz az arc. Másképpen muzsikál a cigány, más táncot lejtenek a párok s ha táncra zendül a cigány hegedűje csárdást roznak a lábak, magyar csárdást! Nem bosztont lejtenek, nem, mert sarkantyú is peng huszárosan, magyarosan!...

Ha leszáll az est, megmozdulnak a bálba menő fiatalok szíve. Hisz' oly rég óta várták már e napot. Be szép is a fiatalság, táncos, ropogós fiatalság! — Sójajtanak fel az öregek, akik már gyönyörködni tudnak csak a táncoló fiatalokban De azért hányszor megszegik, hogy ilyen kéréssel fordul a magyar ember feleségéhez:

— Anyukom lelkem, gyere forduljunk már mi is egyet-kettőt.

És táncra perdül az öregedő pár és eljárják a magyar csárdást különben, mint a fiatalok, gyönyörű szépen, lelket vidítólág és mi sápadt arccal esodálkozva nézzük azt a fiatalos jó kedvet, erőt, amely belőlünk már oly korán ki halt.

A mai báli est, amelyet a bál intéző bizottság oly nagy körültekintéssel készített elő igaz magyar jellegben, magyaros jókedvben egyike lesz az elsőnek a farsangi mulatságok között. A bál iránt, amelyen Debrecen város képviselői is részt vesznek, nemcsak Debrecenben, de a vidéken is

igen nagy az érdeklődés. S ami nem igen szokott megtörténni, már a páholyok is kiadattak.

E nagy érdeklődésre való tekintettel a bál nagybizottsága kéri a rendező bizottsági tagokat, hogy a Bika-szálloda disztermében legkésőbb fél 8 órakor jelenjenek meg.

Ma este 8 órakor lesz a függetlenségi párt bálja a Bika-szálloda disztermében!

— Segédjegyzők és községi alkalmazottak országos mozgalma. Az ország segédjegyzői kara, valamint községi és körjegyzőségi alkalmazottai a „Közigazgatási Közlöny” szerkesztőségének (Budapest, VII., Rakóczi-ut 19) kezdeményezésére helyzetük javítása és szolgálati viszonyaik rendezése céljából országos mozgalmat indítottak. — A mozgalomhoz Bácsbodrog vármegye segédjegyzői és alkalmazottai élén már több vármegye segédjegyzői kara csatlakozott, úgy, hogy az országos értekezlet és a „Segédjegyzők és községi alkalmazottak országos egyesületének” megalapítása a legközelebbi idő alatt megtörténik. A mozgalom élén dr. P. Abrahám Dezső országgyűlési képviselő a lap főszerkesztője és Karácsony Gyula felelős szerkesztő állanak, kiknek közismert agitálása elég garancia arra, hogy a községi alkalmazottak kívánsága mielőbb teljesedésbe menjen.

— Ivonne de Tréville megérkezett. Ivonne de Tréville, a Zenekedvelők Körének illusztris vendége, — tegnap este a 7 óras gyorsvonattal városunkba érkezett. A művész nő édesanyjával érkezett Bécsből, ahol az udvari operában több estén át vendégszerepelt, — teljesen extázisba hozva a kényes igényű bécsi publikumot. Ivonne de Tréville a vasárnapi hangverseny előtti napot a pihenésre szánta. — A Zenekedvelők Köre — tekintettel a hangverseny iránt megnyilvánuló óriási érdeklődésre — újabb széksorokat helyezett el, melyek korlátolt számban Hegedűs és Sándor könyvkereskedésében a mai naptól kezdve kaphatók. A Kör felhívja a közönség figyelmét arra, hogy Hegedűs és Sándor üzlete holnap, vasárnap 10 órától kezdve zárva lesz és így jegyek csak a mai napon válthatók. Az esetleg ki nem váltott jegyek vasárnap este a pénztárnál kaphatók.

— A jutalomjáték. Palásthy Sándor színigazgatásának legutolsó napjáról való ez a kis epizód. Azon a napon, mikor Palásthy a csődöt bejelentette és a színigazgatásról lemondott, színtre Lear király került, még pedig Szakács Andornak, a címszereplőnek jutalomjátékaképen. Erre való tekintettel meg is telt szépen a nézőtér, úgy, hogy a jutalomdíj mintegy 300 koronára rugott. Ezt azonban nem kapta meg Szakács, mert hát Palásthy nem adta oda neki. Ezen annyira felháborodtak a színészek, hogy a rendezőt rávetették, hogy Palásthy eljárását a közönséggel közölje. A rendező ki is állott az első felvonás után a függöny elé és elmondotta, hogy a közönség pénze nem oda jutott, ahová szánták. A publikum természetesen megbotránykozva fogadta a közlést. Ennek a szokatlan és kínos epizódnak azonban meg lett az a jóhatása, hogy a sátoraljaujhelyi közönség osztatlan rokonszenvvel fordult a magára hagyott társulat felé és most estéről-estére megtölti a színházat.

— Kivándorlás utlevél nélkül. Barcsról írják: Az utlevél nélkül Amerikába vándorlók közül sokan Fiuméből teherhajón mennek Amerikába. A napokban is több horvát hadköteles Barcsan át akart Amerikába utazni, de köztük egy megbetegedett és orvosi segítséget kellett igénybevenni. Az orvos a betegétől megtudta, hogy több társával Amerikába szándékozik vándorolni, értesítette a hatóságot, mely kiderítette, hogy egyiküknek sem volt utlevele.

— Egy gólya vándorlása. Nyiregyházáról írják: Az ornitológiai központnak szabolcsvármegyei megfigyelője, a madárvilág lelkes ismerője és kedvelője, Szomjas Gusztáv földbirtokos, a múlt év július 7-én

Rakamaz községben egy gólya madarat jelölt meg 2054 számmal. Az ősszel szárnyra kelt gólyamadár dél felé és Dél-Afrikában, Basuto földön, Morijától nem messze, december 14-én fogták el a jeles aviatikust, amely nem kevesebb, mint 3750 kilométer légi utat tett meg. Szomjas Gusztávot az érdekes elfogatásról a napokban levélben értesítették Morijából.

— **Karperec, index és lapát.** A rendőri sajtóiroda jelentésében a többek közt ez a fura kis sor áll:

— Találtak egy arany karperecet, egy jogakadémiai indexet, egy női kézitáskát, egy lapátot fanyéllal.

Hogy a női kézitáska és a jogakadémiai lecke-könyv hogyan kerülhetnek egymás mellé, azt könnyű eltalálni. Ahhoz ugyanis kevés fantázia kell, hogy az ember a kicsi nőt és a jogásziut egymás mellé képzelje. Ámde mit keres az elveszett tárgyak társaságában a vaslapát. Még pedig fanyéllal. Erre nézve nem ad felvilágosítást a rendőrség. Alighanem gáláns kalandról van szó, amely lapátnyéllal végződött. A rendőrség azonban discret és hallgat.

— **Hamisított Spányi festmények.** Aradról jelentik: Fekete Mihály aradi képerkedő hónapok előtt több előkei aradi családnak képeket adott el, melyek Spányi Béla festőművész nevével voltak ellátva. Spányi, ki az esetről értesült, tegnap Aradra érkezett és felkereste azokat a családokat, akik a festményekből vettek és kijelentette, hogy azok valamennyien hamisítványok. Fekete a rendőrségnél feljelentették.

— **Szerencsétlenség egy házbontásnál.** Érmihályfalváról írják nekünk, hogy D. Szabó Dániel jómódu gazda szőlőjében egy régi dűledező borház szétbontásánál sajnálatos szerencsétlenség történt. A tetőzet lebontásánál egy súlyos gerenda Kovács Imre 20 éves ács legény fejére zuhant. A fiatal ember koponya törést szenvedett, állapota életveszélyes.

— **Százhárom évet élt.** Eperjesről írják: Olajpatak sárosvármegyei községben meghalt Timura Mihály 103 éves korában. Özvegye, kivel 75 évig élt boldog házasságban, most 95 éves.

— **A nap halottai.** A tegnapi nap folyamán az állami anyakönyvi hivatalnál a következő halálos eseteket jelentették be: Burai János ref. 21 éves, Kállai Gyula ref. 4 hónapos.

Revolveres merénylet az utcán.

A hűtlen feleség miatt.

Budapestről jelentik: Budai István gyári munkás hetekkel ezelőtt megismerkedett egy munkástársa feleségével: Kinsburger Lászlóval, akinek annyira elcsavarta a fejét, hogy az asszony elhagyta az urát és ment Budai lakására, a Podmaniczky-utca 3. sz. házba, ahol zavartalan boldogságban éltek.

A múlt héten találkozott a két férfi az utcán.

A csábító azt hitte, hogy no most következik a leszámolás perce és kinyitotta a zsebében a bicskát, hogy készenlétben legyen a „fegyver”, ha szükség lesz rá.

Nem volt szükség rá, mert egy ope-rettbe illő jelenet következett.

A megcsalt férj édesen nevetve jött a barátjához és megkérdezte:

— Hogy vagy sógor, hát az asszonyka jól szuperál-e?

Valami olyan természetes kedvességgel,

minden gunyos, keserű utóiz nélkül mondta, hogy Budai István rátette megint a kezét a bicska pengéjére és becsukta a „fegyvert”.

— Az asszony, hát az bizony szuperál valamiképen — mondta megkönnyebbülten a csábító.

— Nem haragszom rá — felelte Kinsburger — nem is haragudhatok rá, mindenki úgy boldog, ahogyan neki jólesik. Ha veled tud csak boldogulni, akkor Isten neki, maradjon csak nálad. De azért nagyon szeretném látni a menyecskét nem változott-e meg azóta.

— Szívesen látunk vendégül, gyere el csütörtökön estefelé hozzánk.

Tegnap el is ment Kinsburger a barátja lakására, ahol már terített asztallal várták. Megvacsoráztak szépen és jócskán idogáltak hozzá.

Ugy kilenc óra körül az asszony barátságosan kikísérte az urát és a barátját, akik együtt mentek a nyugati pályaudvar felé. Az uton még barátságosan beszéltek, amikor hirtelen a nyugati pályaudvar előtt revolvert rántott Kinsburger és ráirányította a csövét a csábítóra:

— Meghalsz, kutya — üvöltötte — meghalsz, gonosz csábító!

Ezzel elsütötte a fegyvert, amely azonban csak az ellenfél karját sebezte meg. Nagy csődület támadt és eközben a merénylő is elfutott. Máig nem akadtak a nyomára.

SZÍNHÁZ.

A MAI ELŐADÁS SZINLAPJA:

Szombaton, 1910 január 21-én

Taufun.
Szinmü.

Holnap, vasárnap, január 22-én
Délután 3 órakor félhelyárakkal

Szép gárdista.
Operett.

Este hét órakor rendes helyárakkal
Ujdonság!

Szent hazugságok. Ahasvér. Édes
grisettek.
Operett.

* **Dolovai nábob leánya.** Zsufolt ház nézte végig tegnap Herczeg Ferenc színművét. A nagy érdeklődés nem a Jób Vilma és Tarján Gida kissé elavult szerelmi történetének szólt, hanem a Zilahy parádés szerepének, Biltzky kadétnak. Akik egykor a nemzeti színházban láttuk a legjobb Biltzkyt, ma is lelkesedéssel tapsoltunk Zsül mester kiváltságos, előkelő művészetének és ragyogó kedélyének. Kár lenne, ha levonná a repertoárjáról a kadét mulatságos szerepét, — amelyen ma sem látszanak meg az elmúlt évek nyomai. Kivüle Huzella Irén nemes, fionom Jób Vilmája, Mártonfi, Lugosi és Kardos katona-triásza vált ki. (G. A.)

* **Vidéki színtársulatok bajai.** A magyar színészetnek a vidék igen sok helyén még mindig igen nagy küzdelmeket kell megvívnia, nemcsak a sikerekért, hanem a megélhetésért is. Az idej színházi évad semmiképpen sem mondható valami nagyon kedvezőnek és bizony nagy veszély fenyegeti most is az igazgatók és színtársulatok egy részének egzisztenciáját. Súlyos gondok oda vitték a helyzetet, hogy ez idő szerint három kisebb és nagyobb vidéki

színgazgató áll azon a ponton, hogy társulatát feloszlassa és ismét mintegy 150—200 színész és színésznő válják szerződésnélkülivé. Az a segély, amit a kultuszminiszterium ezeknek a kulturmunkát végző társulatoknak ad, a válságnak csak rövid időre való elodázására elegendő, de a bukástól nem menti meg a társulatokat. A vidéki színészek mozgalmat indítottak az irányban, hogy az 1910. évi közgyűlés előtt egy ankétet tartsanak a kultuszminiszterium, belügyminiszterium, színészegyesület és az országos színészeti felügyelő, valamint a vidéki színészek megbízottainak bevonásával, amelyen a vidéki színészet rendezésének ügyét érdemlegesen megvitathassák.

* **Pillangó kisasszony vendéggel.** Érdekes vendéglátásra van kilátásunk a jövő hétre dr. Engelné Okolesányi Paula dr. Engel nyiregyházi főorvos neje lép fel szerdán nálunk a Pillangó kisasszony Belapó világhírű egyfelvonásos japán drámájában mint vendég. Dr. Engelné mielőtt férjhez ment volna nagy sikerrel végezte a színiakadémiát. E vendégszereplés iránt nagy érdeklődés mutatkozik városunkban.

* **Az ördög.** Molnár Ferec nagysikerű világhírű darabját ujítja fel az igazgatóság új betanulással. A címszerepet Zilahy Gyula játssa.

TÁVIRATOK

A pártközi konferencia.

Az alkotmánypárt alakoskodása.

Justhék kivonultak.

Budapest, január 21.

A mai napra hirdetett pártközi konferenciát megtartották az összes pártok képviselőinek közbejövetelel. A konferencián a nagy politikusoknak egész sora fejtette ki érveit a Khuen-kabinet ellen, amelylyel szemben való magatartást volt hivatva a konferencia megállapítani.

A konferencia tagjai azonban nem tudtak megállapodásra jutni az alkotmánypárt miatt, amely még mindig nem határozott, vár, leskelődik, akar is bizalmatlanságot szavazni Khuennak, nem is.

A pártkonferencia eredményéről szóló távirataink a következők:

Budapest, január 21. A három függetlenségi párt ma délelőtt az elnöki fogadó teremben gyűlést tartott, amelyen három kérdés fölött tanácskoztak. Az első kérdésben, a kormánnyal szembeni állásfoglalásnál kimondták, hogy bizalmatlanságot szavaznak. Az indemnitás kérdését a Kossuth-párt a bizottság elé kívánja utasítani, — míg a Justh-párt abszolút sem hajlandó még tárgyalás alá is bocsátani. A királyhoz intézendő felirat dolgában elhatározták, hogy azt a hétfői képviselőházi ülésen beterjesztik. Végül elhatározták, hogy a függetlenségi pártok küldöttségei legközelebb taktikai kérdések megbeszélése végett tanácskozássra gyűlnek. —

BISOTKA ISTVÁN
építész, építőmester.

Elvállalja:

mindenrendű épületek tervezését, építését átalakítását.

Építési irodája: Péterfia-utca 71.

Ezzel a függetlenségi párt értekezlet véget ért és a képviselők elmentek a közös párt-konferenciára.

Budapest, január 21. Képviselőház I. számú bizottsági termében a pártvezérek déli 12 órakor pártközi értekezletre egybegyültek Gál Sándor elnöklésével. 48-as pártok megbizottai közötték a megelőzőleg megtartott 48-as értekezlet megállapodásait. A konferencián felszólaltak Gál Sándor, Kossuth Ferenc, dr. Bánffy Dezső, gróf Andrássy Gyula, Justh Gyula, gróf Zichy Aladár, Eötvös Károly, Csépany Géza, Mezőffy Vilmos és Vázsonyi Vilmos.

A bizalmatlansági indítványt már-már elfogadták, amikor Andrássy Gyula gróf kijelentette, hogy alkotmánypárt még nem foglalt állást a bizalom kérdésében, tehát erre nézve nem tehet nyilatkozatot. Erre Justhék és a balpárt kivonultak, kijelentve, hogy ilyenformán felesleges tárgyalni, ha még gondolkodnak azon, hogy bizalmatlanságot szavazzanak-e vagy sem.

A konferencia ezzel eredménytelenül végződött. Most már jön a hétfői ülés. Hogy megkapják Khuenék a bizalmatlanságot az bizonyos, megadják neki a függetlenségi párt Andrássyék nélkül is, akik jónak látják még mindig bujkálni alakoskodni, nyíltan, szint nem vallani. — Hadd bujkáljanak, hadd alakoskodjanak, letöri őket az erős függetlenségi párt egymagában is.

Rauch bán lemond.

Budapest, január 21. Rauch Pál báró horvát bán ma reggel Budapestre érkezett és felkereste Khuen-Héderváry gróf miniszterelnököt a miniszterelnökségi palotában. A horvát bán jelentést tett Khuen-Héderváry grófnak a horvát politikai helyzetről, majd kérte a miniszterelnököt, hogy felmentését eszközölje ki. Héderváry kapacitálta a bán állásának megtartására. A bán még eddig nem határozott. Pár napig Budapesten marad.

Dessewffy Aurél lemond.

Budapest, január 21. Politikai körökben az a hír terjedt el, hogy gróf Dessewffy Aurél lemond a főrendiházi elnökségről. Helyére báró Bánffy Dezsőt emlegetik.

Khuen látogatása.

Budapest, január 21. Gróf Khuen-Héderváry Károly ma délután felkereste Kossuth Ferencet, hogy vele békés egyezsége lépjen. Kossuth erre nem volt hajlandó s értesítette a gróft, — hogy a hétfői ülés nem lesz sima lefolyású. A miniszterelnök holnap Zichy Aladárt és Justh Gyulát szándékozik felkeresni.

A pártok magatartása.

Budapest, január 21. A függetlenségi pártkörben ma este több képviselő járt fenn. Megjelent Justh Gyula, gróf Batthyány Tivadar és Holló Lajos is. A függetlenségi pártoknak a kormánnyal szemben követendő egyöntetű eljárásról beszéltek. Elhatározták, hogy indennitást nem adnak, majd megszövegezték a bizalmatlansági indítványt, amelyet megküldenek a Kossuth- és balpártnak is.

A balpárt hétfőn délelőtt tart értekezletet az egyesülés tárgyában.

A Kossuth-pártkörben nagyon sajnálták az alkotmánypárt magatartását, amely az egyöntetű munkát megzavarta.

A néppárt vasárnap délután foglal állást.

A nemzetiségiek vasárnap délelőtt tartanak értekezletet a magatartás tárgyában.

OLCSÓ IRÓGÉPEK I

Minden rendszerűek kitűnő állapotban, jóállással adatnak el.

„MERCUR“

összes rendszerű írógépek műszaki vállalat cégénél. Speciális javító műhely!

ADLER

elsőrangú gyártmány, teljesen látható írásu és legnagyobb átütő képességű

IRÓGÉP

kizárólagos képviselő: Debreczen és Hajdumegyére.

Kellékek

valamennyi rendszerű író, és sokszorosító gépekhez!

COPYING OFFYCE! gépiró, másoló és sokszorosító iroda. Telefon 5—40.

Debreczen Arany János-u. 2.

15 Bejárat a II-ik kapun.

REGÉNY CSARNOK.

A nagy rejtély.

Folytatás.

Szemeit álomra hunyta és sohasem ébredt fel többé.

Igy e szrencsétlen embert is könyörületteljesen keblére ölelte a halál. Mint egy elmosódó álom, úgy mult el e sokoldalú élet, bűnével, nyomorával, lángoló érzelmeivel, költészetével és humorával, kegyetlenségével és hiúságával.

Ah, de szegény Ariel! Ő urának élt; mit tehetett, még, most, hogy ura megszűnt lenni? Meghalhatott érte.

Megengedték neki, hogy Miserrimus Dexter temetésén részt vegyen, azon reményben, hogy a szertartás meg fogja őt győzdeteni urának haláláról. De ő meghusította e várakozást és folyvást tagadta, hogy ura elhagyta őt, Csak erővel bírták vissztartani a szegény teremtet, hogy a koporsót a sirba ne kövesse; s épen úgy csak erőszakosan bírták eltávolítani a temetőből, midőn a temetésnek vége volt.

Ezen perctől fogva felváltva dühöngés és megtört nyugalom közt folyt le élete. A rendszeren évenként adott bál alkalmával, midőn a betegek felvigyázata az intézetben kissé lazább lett, egyszerre zajt ütöttek éjjel után, mert észrevétezték, hogy Ariel hiányzik. Az ápolónő őt, ki aludt, elhagyta, nem bírva a kísértésnek ellentánni, hogy rövid időre a táncot megtekinthesse. Mikor a nő visszatért, Arielnek hült helyét találta. Idegenek jelenléte és az ünnepéllyel együtt járó zavar, oly szokási alkalmat szolgáltatott neki, melyeket máskülönbben nem találhatott volna. Egész éjen át hiába keresték. A következő reggel hozta meg az utolsó megható hirt felőle.

(Folyt. köv.)

HIRDETÉSEK

fölvétnak a kiadóhivatalban, gr. Dégenfeld-tér 2. szám alatt.

Szőnyeg,

Függöny, Stores, Bonnes Fennes, Fencser takaró, Ágy- és asztalterítő, Flanell-takaró, Paplan és matrác nagy raktár

Donogán és Somossy cégénél, Kistemplombazár, Debreczen

Fiókvezetőt

keres alakuló részvénytársaság ipari termékek elhelyezésére pr. március 15. Megkivántatik megfelelő kereskedelmi képzettség, kellő összekötetés a képesség egy több megyére terjedő ügynöki testület vezetésére és 3—5000 korona befektetés. Ajánlatok továbbítás végett a

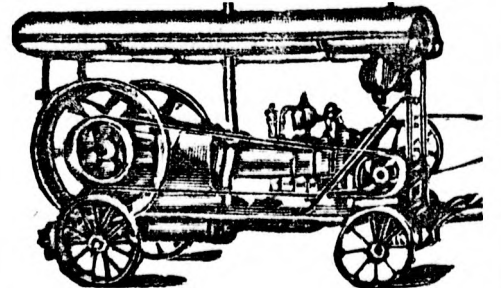
Magyar Ipari Értékesítő Szövetkezet Igazgatóságához

BUDAPEST, VI., Podmaniczky-u. 19. 93 intézendők.

Motorok! GAZDÁK!

Ha elsőrendű gépet akarnak venni, kérjenek árjegyzéket európaszerthe hírneves

magánjáró és vontatható benzínlokomobilok, magánjáró és vontatható gőzlokomobilokról. Teljes cséplőkészletek!

Benzínmotoros kötőrő, faaprító gépek vontatásra és magánjáró szerkezettel.

Stabil benzínmotorok. Szívógáztelepek.

Kellner és Schanzer

BUDAPEST, V. ker., Aulich-utca 2. sz. Sürgőnycim: „Világosság“ Budapest. 75

Gőzgépek

Meghívó.

A h.-böszörményi Hitelbank és Tak.-pénztár

Részvénytársaságnak

az 1910. évi január 30-án délelő 11 órakor, az intézet helyiségében tartandó

I-ső évi rendes közgyűlésére

a t. részvényeseket tisztelettel meghívjuk.

Hajduböszörmény, 1910 január 14.

Dr. Baltazar Dezső,
elnök.

Az igazgatóság.

A közgyűlés tárgyai:

1. Igazgatósági jelentés.
2. A felügyelő-bizottság jelentése.
3. Az 1909. évi zárszámadás és mérleg elbírálása, a nyereség felosztási tervezet feletti határozat hozatal, az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére az 1909. évre szóló felmentvény megadása.
4. Az alapszabályok értelmében kilépő 5 igazgatósági és 6 választmányi tagnak, továbbá 5 felügyelő-bizottsági tagnak 3 évre való választása.
5. Indítványok feletti határozat hozatal.

Jegyzet. Az alapszabályok 17. §-a szerint csak azon részvényes bir szavazati joggal, ki mint ilyen a közgyűlést megelőzőleg 60 nappal a részvénykönyve bejegyeztetett és aki részvényeit a közgyűlést megelőzőleg 3 nappal részvényeit tértvény ellenében az intézet pénztáránál vagy a Debreczeni Hitelbank R.-t.-nál letette.

VAGYON.

Mérlegszámla 1909 december 31-én.

TEHER.

	K	f		K	f
Pénztárkészlet	26016	48	Részvénytőke	200000	—
Váltótárca... .. .	1034669	31	Betétek	743991	—
Jelzalog kölesön	51079	—	Hitelezők	94210	—
Kötvénykölesön	57580	—	Viszleszámitolás	494804	—
Értékpapírok	17914	—	Átmeneti kamatok... .. .	11771	84
Folyószámla adósok	369829	74	Hátralékos adók	3107	18
Átmeneti kamatok... .. .	3352	80	Tiszta nyereség 1909. évben	18414	63
Alapítási költségek: leírás után	1111	—			
Főlszerelések	5647	—			
	1566299	33		1566299	33

P. Balog Gábor, pénztárnok.

Dr. Kertész József, igazgató.

Jakab Antal, könyvelő.

Az igazgatóság:

Angyal Sámuel, Áron Mór, Dr. Baltazar Dezső elnök, Wohl Adolf alelnök, Grósz Herman, Geréby Pál, Hochfelder Jakab, Molnár Antal, id. Kis András, id. Kövér Pál, Paksy Károly, U. Szabó János, U. Szabó Antal

Felügyelő-bizottság

Dr. Gutfreund Sámuel, Bernfeld Sámuel, Darvas Izidor, Dr. U. Szabó Imre, Dr. Kövér Gábor.

APRÓ HIRDETÉSEK.

10 szög 40 fillér, azontul minden szó 4 fillér, a legkisebb hirdetés 40 fillér.

Minden ok

Amellett szól, hogy vegye igénybe a „Debreczen” apróhirdetéseit, mert

- Ha állást keres — ott talál.
- Ha lakást keres — ott talál.
- Ha alkalmazást keres — ott talál.
- Ha tartsat keres — ott talál.
- Ha oktatást keres — ott talál.
- Ha butort keres — ott talál.
- Ha hangszert keres — ott talál.

Szóval bármire is szüksége van, ott megtalálhatja, ha pedig eladni akar valamit, ott eladhatja.

Levelezés.

Levele van a kiadóban és a hivatalos órák alatt átvehetik:

„Szorgalmas”, „Megbízható”, „Gyuri” „Kerti csalóány”.

„Ook” még mindig nincs semmi. Az ajánlott mód nem jó? Gondolkozzék ön is, hisz nehéz volt az északi sarkot feltalálni, remélem nem haragszik, mint ... „Pery”, a kiadóba keddig.

Kedves hölgyeim! Ki volna szives velem a vasárnap délutánokat eltölteni. — Diszkrét leveleket „Kedves” jelígre a kiadóba.

Uri babák. Mely 16—17 éves, szőke haju, vidéki, esetleg helybeli szép urileányka leuue levélpárnere 20 éves uri fiúnak. — Aranyos soraikat „Dalolj dalolj kis madárkám” jelígre a kiadóhivatalba kérem.

Fiatal ember fess asszonyka ismeretséget keresi. Leveleket „Ismeretség a fő” a kiadóba kérek.

All, jöjj azonnai hozzánk, Juliska nagyon beteg, érdeklődik utánad, — tőlem mindent megtudsz „Eszti”.

Azon kedves, aranyos, szeretetre méltó hölgyet, kit a Bika kávéházban ezen lapra figyelmeztetett, kéri bámulója, hol találkozhatnánk. Levelet „János vitéz” jelígre a kiadóba.

Egy fiatal fess szobaleány szórakozás céljából szeretne megismerkedni egy intelligens, csinos fiatal emberrel, kivel a vasárnap unalmas délutánt együtt eltöltenénk. Jelígem „Kerti csalóány” névre a kiadóba kéretnek.

Oly kedves hölgy ismeretséget óhajtom ismeretség hiányában, kit én kellőleg szórakoztatnék, velem színházba is eljönne. Levelek „Mit ér a gazdagság öröm nélkül” jelígre a kiadóba kéretnek.

Tegnap délbén a K. utca szegletén találkoztunk, ön figyelt engem megint; néhány nappal előbb a vasúthoz menő uton találkoztunk. Imádva kérem, adjon alkalmat ismeretségre. „Küzdetem 25” jelígre a kiadóba.

Ne pazaroljon

sok időt, ha olcsón és jól akar vásárolni valamit. A helyett, hogy kereséssel töltené el az idejét, hirdessen a „DEBRECZEN” apróhirdetési között és öszönével kapja a legjobb ajánlatokat.

Lakás.

Keresek május 1-re egy házat udvarral. Leveleket „Ház” jelígre a kiadóba.

Színházzal szemben Kiszel Sándor bolt-helyisége májusra kiadó. — Értekezhetni a háztulajdonossal.

Utcai butorozott szoba, külön bejáratú kiadó. Címe a kiadóban.

Mindazon t. előfizetők, kik 1910-re negyedévi előfizetésüket befizették, nyugtájok felmutatása mellett igényt tarthatnak

egy ingyenes

apróhirdetésre akár lakás, akár eladás, kereslet stb. legyen az. Tehát itt az ideje, és ha valakinek van valamije eladni, kiadni stb., írja azt meg és mellékelje a nyugtát, melyet a kiadóhivatal visszaszolgált, csak ellenőrzésből kérjük.

Ajánlat.

Tanítónő, keresztény, elemi iskolás gyermekek mellé állást keres. „Megbízható” jelíggel a kiadóba kérek.

Kiváló jó izletes koszt kapható. Cím a kiadóban.

Egy Schunda-féle pedálos cimbalom eladó. Kétmalom-u. 4.

Arofátylak, színházi sálaks legmodernebb ujdonságok Vidánál, Városház alatt.

Fiatal segéd, nagyobb cegeknél szervizolt, helybeli vagy vidéki állást keres azonnali belépésre fűszer-, vas-, rövidáru szakmában teljesen jártas. Cím a kiadóhivatalban.

Tanár előkészít biztos sikerrel polgári iskolai és egyéb magánvizsgálatokra. Megkereséseket „Tanár” címmel kiadóhivatal továbbít.

50 koronát fizetek, ki kereskedőségének irodai állást szerez. Cím a kiadóban.

Német nyelvi oktatási és — különösen fürdőkre utazóknak alkalmas — német tárgyalási órákat elvállalok. Cím a kiadóban.

Középszkolai tanulók tanítását elvállalja egy középszkolai fiatal tanár. — Leveleket „Tanerő” jelígre a kiadóba kérek.

Saját termésű ó- és új érmelléki hegyi fajborok, különböző évié, kapható 50 literen felül Tóth Sándornál, Hunyadi-u. 26. szám, Debreczen.

Borsos-féle hajszesz kapható Mihalovits Jenő gyógyszertárában.

Makulatura újságpapír kiló- vagy mázsa számra a lap kiadóhivatalában eladó.

Próbálja meg!

Apró a hirdetés,
apró a költség!

Kereslet.

Egy 16—18 éves tisztességes fiatal embert keresek kezdő fizetéssel leveleket „Szorgalmas” jelígre a kiadóba kérek.

Uri családból való leány gépirónői állást keres. Cím a kiadóban.

Keresek május 1-re 2 szobás, modern utcai lakást. Leveleket ármegjelöléssel „Modern lakás” jelígen a kiadóba kérek.

Ügyes könyvelő irodában vagy üzletben alkalmazást keres. Cím a kiadóban.

Ügynököt keres egy helybeli cég, biztos mellékkereset. Cím a kiadóban.

Lapunk utcai elárusításához fiuk (Rákancsok) felvétetnek.

Eladás.

Kitűnő ó- és új bor eladó Horváth Sándornál Rákóczi-utca 41.

Hajduhadházon az 1816. számú ház, 2 szoba, konyha, kamara, pince, nyári konyha, külső kamara, sertés hizláló, göré, nagykert, eladó. Értekezhetni ugyanott.

Egy hat lóerejű gőzmotor — gazdaságban is alkalmas — jutányos áron eladó. Cím a kiadóban.

MEGLEPŐ SZINTE CSODÁLATOS GYÓGYEREDMÉNYEKA

APTAMÁSI

LITHIUM-GYÓGYVIZ-

zel gyomor, vese, hólyag és
bélbántalmaknál oala-
mint asthma, bronchiale,
köszvény és húgysavas
diathesis eseteiben.

Debreczenben kapható:

KONTSEK GÉZA

(fűszer- és csemege kereskedésében)

5 DEBRECZEN, Kossuth-utca.

Eladó tűzifa.

A radványi pusztán, egész közel a hajdusámsoni állomáshoz, mintegy 450 öl l. osztályu

vargafa

eladó. Értekezhetni Popper Ignác és Klein Sámuel uraknál Nyirbalkány.

ALAPÍTOTT: 1884-ben.

CZUBA-COGNAC

CZUBA-DUROZIER ÉS TÁRSA
CS. ÉS KIR. UDVARI SZÁLLITÓK.
FRANCIA COGNACGYÁRA
BUDAFOK.

vezetőnökség: RUDA és BLOCHMANN, BUDAPEST.